

JOHAN ANDERSEN

DODENSTOEL

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC™ ten behoeve van verantwoord bosbeheer.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2019 Johan Andersen
Omslagontwerp: Annemarie van Pruysen
Omslagbeeld: © Shutterstock/Fer Gregory
Foto auteur: © Quintalle Nix
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest
Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 0271 2
ISBN 978 94 027 5785 9 (e-book)
NUR 305
Eerste druk mei 2019

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises Limited
® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met * zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

1

Hamer hield er niet van om 's ochtends vroeg uit bed gebeld te worden nadat hij net was teruggekeerd van een lange en vermoeiende missie in het buitenland, en zeker niet op zondagochtend. Hij liet de telefoon daarom gaan en trok de deken over zijn hoofd, totdat hij zich realiseerde dat het zijn mobiel was, waarvan maar heel weinig mensen het nummer kenden. Hij grabbelde op het nachtkastje naast zijn bed, totdat hij zijn toestel gevonden had.

‘Aan het uitslapen?’ vroeg Raaf. ‘Ik dacht dat je nooit op zou nemen.’

Hamer gooidde de deken van zich af en ging op de rand van het bed zitten. Helder zonlicht stroomde door de halfgesloten gordijnen van zijn dakraam. Hij keek op zijn alarmklok. 07.50.

‘Het is nog geen acht uur,’ zei hij. ‘Ik kom net terug uit Kiev. Kan het niet tot morgen wachten?’

‘Zou ik je anders gebeld hebben?’ Raafs stem klonk schor als altijd, alsof hij de hele nacht gedronken had en er een half pakje sigaretten bij had gerookt. ‘Nee dus, het kan niet wachten. Er is net een telefoontje binnengekomen in Den Haag met het verzoek om assistentie. Om nog specifiek te zijn: om jouw assistentie. Er is een voormalig officier van het Nederlandse leger vermoord, in de Apollolaan. In Amsterdam, dus je bent vlakbij.’

Hamer ging overeind zitten. ‘Welke officier?’

‘Dat werd er niet bij gezegd. Het zou gaan om een hoge officier die bij de commando's heeft gediend en die op gruwelijke wijze vermoord is onder verdachte omstandigheden, samen met zijn vrouw. En of we Hamer wilden sturen.’

‘Ze vroegen om mij?’ vroeg Hamer ongelovig. ‘Hoezo dat?’

‘Met naam en toenaam. En zo vreemd is dat niet. Het is niet de eerste keer dat je de politie adviseert als het leger ergens bij betrokken is. Betekent dat je dekmantel nog steeds goed is.’

Hamer rilde van de kou en hij voelde hoe de slaap zijn oogleden naar beneden trok. Nog geen twee uur slaap. En in Kiev was er van enige nachtrust ook bar weinig terechtgekomen.

‘Mag het ook over een uurtje?’ vroeg hij. ‘Of twee?’

‘Wat, en het risico lopen dat die heikneuters alle sporen verknoeien? Uit bed. Pronto!’

Een bevel van Raaf kon hij niet weigeren, uitgeput of niet. Dus sleepte hij zich naar zijn benauwde badkamer en stond onder een ijskoude douche totdat zijn lichaam pijn begon te doen. Vermoord onder verdachte omstandigheden. Hij vroeg zich af wat dat precies betekende.

Hamer parkeerde zijn oude Audi A4 onder de Hollandse linden voor de montessorischool in de Apollolaan. Hij stapte uit en bleef een moment staan om zich uit te rekken. Een goede honderd meter bij hem vandaan was de hoek van de straat afgezet met linten en waren twee politiewagens dwars op de weg geparkeerd om zo een geïmproviseerde versperring te vormen, die bemand werd door drie geüniformeerde agenten. Er was ondanks het vroege uur al een massa mensen op de been die op hun tenen stonden om over de wagens heen een blik te kunnen werpen op het huis waar de moorden waren gepleegd.

Ze hielden hun telefoons in de lucht om foto’s en filmpjes te maken. Of om het hele gebeuren live op YouTube te streamen, natuurlijk. Wat dat betreft was het politiewerk een stuk ingewikkelder geworden de laatste jaren. Hij drong zich door de menigte heen en liet zijn legitimatiebewijs zien aan een van de agenten, die er een snelle blik op wierp en daarna met zijn elleboog zijn collega naast hem aanstootte.

‘Adviseur van Defensie?’ vroeg de linker, terwijl hij Hamer fronsend aankeek. ‘Wat doet Defensie hier?’

‘Het is toch geen oorlog,’ vulde zijn partner grinnikend aan.

Een bekend grapje. Hamer liet het van zich af glijden en knikte, terwijl hij vriendelijk glimlachte. Zijn functie riep wel vaker vragen op als hij zich meldde bij een lopend politieonderzoek, en het wantrouwen van de politie jegens alles wat de naam adviseur droeg, kon hij na de talloze reorganisaties van de afgelopen jaren wel begrijpen.

‘We doen wat we kunnen,’ antwoordde hij, terwijl de agent hem zijn legitimatiebewijs teruggaf en daarna het rood-witte lint omhooghield zodat hij

tussen de politiewagens door kon lopen. 'Jullie doen het zware werk, wij zijn er alleen om te helpen.'

Een antwoord dat gewoonlijk voldoende was, en beide agenten knikten dan ook goedkeurend. Hamer keek op zijn horloge. 08.35. De ochtend was eigenlijk nog niet eens echt begonnen.

Op de kruising van de Apollolaan en een zijstraat stond een monumentaal pand in de schaduw van een aantal platanen. Het was aan drie kanten omgeven door een weelderig begroeide tuin. De zijgevel die aan de straat grensde had kleine ramen, keurig in de verf en met glas in lood. Hamer had weinig verstand van architectuur, maar had genoeg foto's en plaatjes uit het verleden van Amsterdam gezien om het huis te kunnen plaatsen tussen de twee wereldoorlogen in. De Apollolaan bestond uit twee rijbanen die van elkaar gescheiden waren door een strook gras omzoomd door bomen en struiken, waardoor het vrijwel zeker was dat de overburen niets hadden kunnen zien.

Hij wierp een blik op de voorgevel. Klimop kroop langs de gevel omhoog tot de nok van het puntdak en de benedenverdieping werd grotendeels aan het oog onttrokken door bomen en bosschages. De tuinmuur was laag en het zou geen enkel probleem zijn er snel en ongezien overheen te klimmen. Hij keek om zich heen. Bij de politieafzetting bevond zich de speeltuin van de school, met verderop een appartementencomplex dat te ver weg stond voor de bewoners om het huis te kunnen zien.

Midden in de stad en toch zo afgelegen, zelfs op een zonnige lentemorgen. De droom van elke inbreker. Of moordenaar natuurlijk.

Op weg naar de voordeur passeerde hij een groepje mensen van de technische recherche, die gehuld in hun witte pakken tegen een busje leunden en zacht met elkaar stonden te praten en te roken. Op een aantal van de pakken zaten vegen donker bloed en het was niet moeilijk om te zien dat dit geen gewone zaak was. Hamer kon uit hun lichaamstaal en de bedrukte uitdrukking op hun gezicht opmaken dat wat er binnen ook was gebeurd indruk op hen had gemaakt.

Nog voor hij bij het huis was, ging de voordeur open en kwam er een man naar buiten, die het trapje naar het trottoir afdaalde en breed glimlachend op hem af kwam lopen. Hij stak een hand op, alsof hij hem herkende, maar Hamer wist zeker dat hij hem nooit eerder had ontmoet. Hij was ergens begin veertig, lang en slank, sluik zwart haar, opvallende jukbeenderen in een smal

gezicht. En een intense, bijna dreigende blik in zijn ogen, die zijn glimlach leek te weerspreken.

‘Eugène Hamer?’ zei de man met een welluidende donkere stem.

Hamer nam de uitgestoken hand aan en knikte. De man gaf hem een stevige handdruk.

‘Dank dat je zo snel kon komen,’ ging hij verder. ‘Ik ben Ivan van der Hoeve, recherche, districtsteam Zuid.’

‘Ik heb zelden zo’n dringend verzoek gehad. Maar noem me alsjeblieft Hamer.’

‘Het is dan ook een dringend geval,’ zei Ivan. ‘We kunnen je hulp goed gebruiken. Je hebt een goede reputatie opgebouwd als het gaat om complexe zaken die gerelateerd zijn aan het leger en misschien zelfs een terroristische invalshoek hebben.’

‘Ik voel me gevleid,’ zei Hamer. Hij wist niet dat zijn reputatie op dat gebied zo groot was, wist niet eens dat hij een reputatie had, maar kwaad kon het natuurlijk niet. Goed voor zijn dekmantel, zou Raaf zeggen. ‘Maar wat deed je denken dat het een terroristische invalshoek heeft? Ik dacht dat het om een dode officier ging.’

‘Terrorisme is misschien een groot woord,’ antwoordde Ivan. ‘Maar zeker niet onmogelijk. Je moet het zien om te weten wat ik bedoel. Het lijkt me het beste als Neli je dat vertelt. De leider van dit onderzoek.’ Hij sloeg Hamer vriendschappelijk op de schouder. ‘Kom. Ik neem je mee naar binnen. Maar eerst moet je een pak aan.’

Hij wenkte een van de technisch rechercheurs, die blijkbaar nog steeds pauze hadden, en liet hem een nieuw pak uit het busje halen. Het kostte Hamer de nodige moeite het aan te trekken. Het was niet de eerste keer dat hij er een moest dragen, maar het was stug en sloot nauw om zijn borst en schouders, die breder waren dan gemiddeld. Hij trok de plastic muts over zijn hoofd en deed het mondkapje voor, waarna Ivan hem voorging.

Zodra hij achter Ivan door de voordeur naar binnen was gestapt, kon hij het bloed al ruiken, zwaar en zoet, een geur die zich in zijn neus en keel leek te nestelen. De hal was fraai betimmerd en geschilderd in gebroken wit en zwart, met een houten visgraatvloer en ingebouwde zetels langs de muur.

Het voelde alsof hij in een schilderij van Mondriaan terechtgekomen was.

Ivan voerde hem door de gang naar de deur van de woonkamer, waar een lange donkere vrouw geduldig stond te luisteren naar twee in het wit geklede

mannen die haar met brede gebaren iets uit probeerden te leggen. Ze had de bovenkant van haar pak afgestroopt en haar muts en mondkapje afgedaan.

‘Neli,’ zei Ivan met stemverheffing. ‘Een moment graag.’

Ze keek op en legde tegelijkertijd met een beslist handgebaar de twee prattende rechercheurs het zwijgen op.

‘Ga,’ zei ze tegen hen. ‘Vertel het me later.’ Ze draaide zich naar Hamer en Ivan toe. ‘Ivan. Ik was je kwijt.’

Er klonk geen verwijt in haar stem door, maar haar woorden waren afgemeten genoeg om duidelijk te maken dat het wel zo bedoeld was.

Ze was een opvallende verschijning. Lang en slank, met een wilde bos zwarte kleine krullen, die als een wolk rond haar hoofd zweefde. Ze droeg een te grote hoornen bril laag op haar neus, had haar lippen gekleurd met felrode lippenstift die contrasteerde met haar donkere huid en droeg een kleurig mannenoverhemd voorzien van diverse pasteltinten dat uit de jaren tachtig leek te komen en dat veel te groot voor haar was.

‘Neli, ik wilde je aan iemand voorstellen,’ ging Ivan verder. ‘Dit is Eugène Hamer. Hamer, dit is inspecteur Neli Panka.’

Ze keek hem even fronsend aan over de rand van haar bril en gaf toen met een ongeduldig handgebaar aan dat hij zijn mondkapje en muts af moest doen zodat ze hem beter kon zien.

‘Die twee drukke kerels vertelden me net dat ze zo goed als klaar zijn met het zekeren van sporen rond de lichamen,’ zei ze, ‘zodat de lichamen weggehaald kunnen worden. Goed, Ivan, nog een keer. Wie is dit?’

‘Eugène Hamer,’ antwoordde Hamer in Ivans plaats. ‘Adviseur van Defensie.’

Haar wenkbrauwen gingen omhoog en ze duwde met een wijsvinger haar bril hoger op haar neus. ‘Defensie? En adviseur waarover?’

‘Terrorisme,’ antwoordde Hamer. ‘Grensoverschrijdende criminaliteit, bendes, religieus extremisme, sekten en dat soort zaken. Maar vooral alles met een mogelijke militaire achtergrond.’

‘Toe maar.’ Een droge constatering. ‘Alsof die jongens van de Nationale Recherche me niet al in de weg lopen.’ Ze wendde zich tot Ivan. ‘Wat komt hij hier doen?’

‘Hij is de expert over wie we het vanochtend gehad hebben,’ antwoordde Ivan. ‘Die hiernaartoe is gestuurd om ons te helpen met deze zaak.’

‘O ja?’ Ze keek Hamer weer aan. ‘Veiligheidsadviseur? Nooit van gehoord. Je bedoelt TCI? Of AIVD misschien?’

‘Adviseur,’ antwoordde hij met zijn meest ontwapenende glimlach. ‘Ik beken dat ik weleens werk voor de criminele inlichtingendienst en onze jongens en meisjes van de geheime diensten, maar ik blijf liever onafhankelijk.’

Haar blik was koel en schattend, zonder emotie. Ze bekeek hem nauwkeurig, zonder enige schaamte. Ze was een kop kleiner dan zijn een meter negentig en moest omhoogkijken. Haar ogen bleven even rusten op zijn rechterwang, gleden daarna naar zijn schouders.

‘Je ziet er niet uit als iemand van Defensie,’ merkte ze op. ‘En helemaal niet als een adviseur. Je bent te gespierd en je schouders zijn te breed. Rechte rug. Speurende ogen. Laat me raden. Oud-militair, met ervaring op het slagveld. Marinier misschien. Of de commando’s.’

Hij glimlachte even. Ze was opmerkzamer dan de meesten.

‘Zo fit ben ik niet meer,’ zei hij. ‘Maar je zit er niet ver naast. Korps Commandotroepen. Uitgezonden naar Bosnië begin jaren negentig. Onder meer.’

Ze trok haar wenkbrauwen op. ‘Was je in Srebrenica?’

Hij knikte. ‘Helaas.’

‘En dat litteken?’

‘Granaatscherf. Niet heel poëtisch.’ Hij liet een stilte vallen.

Ze keek hem nog even fronsend aan, alsof ze iets wilde zeggen, maar draaide zich toen naar Ivan toe en wierp hem een blik toe die Hamer vertelde dat hij hier later meer over zou horen.

‘Ik weet niet goed wat een adviseur van Defensie doet bij een moordzaak, maar nu je hier toch bent kun je net zo goed even meekijken, Eugène Hamer. De lijkschouwer zal wel niet happy zijn dat hij moet wachten voor hij zijn lichamen kan meenemen, maar goed.’

‘Noem me maar Hamer. Dat doet iedereen.’

De man was met een touw onder zijn armen aan het plafond opgehangen, met zijn handen achter zijn rug gebonden. Zijn voeten waren bij de enkels gebonden en naar achteren getrokken tot de hielen tegen zijn dijen zaten. Hij hing een halve meter boven de vloer, recht onder de kristallen kroonluchter, en draaide zachtjes rond boven een grote plas grotendeels gestold bloed.

Een grote wond onder zijn kin gaf aan dat zijn keel doorgesneden was. Zijn ontblote bovenlichaam vertoonde messteken en sneden, nauwelijks zichtbaar als bleke lijnen in de met bloed besmeurde huid. Hij had zijn pyjamabroek nog aan, doorweekt met bloed.

Het duurde even voordat het tot Hamer doordrong dat hij het gezicht van de man kende. Ouder en dikker dan op zijn meest recente foto's, met meer lijnen in zijn gezicht en grijzer haar, maar het was hem, zonder enige twijfel.

Hij vloekte binnensmonds en moest daarbij zijn best doen om zijn gezicht neutraal te houden. Westerlaake. Kolonel Donald Westerlaake. Een man die hij bijzonder graag had willen vinden, maar liefst met zijn keel nog intact. Raaf zou gal spugen.

Westerlaake had kortgeschoren grijs haar en was duidelijk nog fit geweest voor zijn leeftijd. Een litteken dat op een kogelwond wees zat in zijn schouder, een groot kaliber en duidelijk niet recent. Gezien wat Hamer van zijn verleden wist, waarschijnlijk een 5,57 mm-patroon van een van de aanvalsgeweren die in de jaren tachtig en negentig in gebruik waren in de oorlogsgebieden waar Westerlaake actief was geweest voor zijn rang hem van het front hield.

Hij boog zich naar het lichaam toe, zonder in het bloed te stappen en bekeek het lichaam nauwkeurig. De steken en sneden in het bovenlichaam leken ondiep en vrij willekeurig aangebracht. Een vorm van marteling misschien, maar er was nog te veel bloed om het goed te kunnen zien. Aan de manier waarop het bloed over zijn borst en langs zijn benen op de grond was gelopen, was zijn voorlopige conclusie dat hij uiteindelijk overleden was aan zijn doorgesneden keel.

Hamer deed een stap terug. Het was een haast onwerkelijk beeld, de dode man onder de kroonluchter die schitterde in de zonnestralen die door het heldere vensterglas in de erker schenen, met niet ver bij hem vandaan een zwartgelakte piano. Poeder, gebruikt om vingerafdrukken af te nemen, dwarrelde traag door de kamer, gevangen in het zonlicht.

De inrichting was net als in de hal stijlvol en perfect afgewerkt, en leek op een woonkamer uit de twintiger jaren. Gestreept behang, het houtwerk gebroken wit, zwart en rood en de meubels zagen eruit alsof het originelen waren van voor de oorlog. Hier was veel tijd en geld in gestoken, met een aandacht voor detail die veel zei over de inwoners van dit huis. Of over een van de inwoners, in elk geval. Met enige moeite viste Hamer zijn telefoon uit zijn zak en hij nam snel een aantal foto's.

'Zijn tong is verwijderd,' zei Neli, die naast hem was komen staan. 'Dat is al vastgesteld door de lijkschouwer. En trouwens, we hebben zelf ook een fotograaf. En ik hoef je vast de regels niet uit te leggen.'

‘Het helpt me denken als ik mijn eigen beelden kan maken,’ antwoordde hij afwezig, terwijl hij inzoomde op de doorgesneden keel van de generaal en zijn telefoon langzaam draaide om zo veel mogelijk van het hinderlijke tegenlicht te vermijden.

‘Wat is je eerste indruk?’ vroeg Neli, toen ze de woonkamer hadden verlaten en in de hal stonden.

Ze had zich afzijdig gehouden terwijl Hamer zijn eigen, snelle onderzoek van de woonkamer had gedaan. De lijkschouwer, een dikke man met een glimmend kaal hoofd, stond al in de deuropening te wachten. Hamer zag hem herhaaldelijk op zijn horloge kijken met een norske uitdrukking op zijn gezicht, blijkbaar niet gelukkig met het feit dat hij zo lang bij het lichaam vandaan gehouden werd. Uit de manier waarop hij hem aankeek kon Hamer opmaken dat hij hem daar de schuld van gaf.

‘Moeilijk te zeggen,’ antwoordde Hamer. ‘De man is aan een touw aan het plafond gehangen. Een flinke klus, gezien zijn formaat, dus waarschijnlijk meerdere daders. Daarna is hij gemarteld en daarna is zijn keel doorgesneden. Geen gewone inbraak, in elk geval. Het lijkt iets voor een bende, een afrekening voor iemand die een partij drugs geript heeft. Een verwijderde tong betekent misschien dat hij zijn mond voorbij heeft gepraat, al is dat meer iets voor een Mexicaanse bende. Een cult, misschien, maar daar lijkt hij me niet het type voor. Opties genoeg. Maar terreur, waar je collega Ivan het over had, dat zie ik zo gauw nog niet.’

Neli knikte, alsof Hamer net een van haar eigen vermoedens bevestigd had. ‘Er is nog meer,’ zei ze, en ze begon haar witte pak weer aan te trekken. ‘Boven.’

Met zijn muts en mondkapje weer op hun plaats liep hij achter haar aan de trap op. Op de eerste tussenverdieping was de forensische dienst nog bezig en weerklonk het zachte gezoem van de kleine stofzuigertjes waarmee het tapijt in een van de slaapkamers werd bewerkt en zag hij het geflits van de fotograaf.

Op het bed in de ouderslaapkamer lag een dode vrouw. Ze was naakt en was met haar armen en benen gespreid met plastic tiewraps aan de stijlen van het bed vastgebonden, haar mond dichtgeplakt met tape. Het bed was doorweekt met bloed, dat uit een steekwond in haar keel leek te komen, die precies onder haar kin zat. Rond haar vagina zat een aantal steekwonden. Haar ogen stonden wijd open.

Tegen de muur tegenover het voeteneinde van het bed stond een enorme ingebouwde wandkast, met deuren voorzien van delicaat houten sierwerk. Een dubbele deur in de aangrenzende muur kwam uit op een balkon dat zich boven de erker van de woonkamer bevond.

‘Dit is de partner van het slachtoffer beneden, voor zover we nu vast kunnen stellen,’ zei Neli.

‘We hebben de paspoorten bij elkaar in een la gevonden,’ zei Ivan, die achter hen aan de trap op gelopen was. ‘Naam: Aline du Pré. Vijfenvertig jaar oud. Gehuwd met Westerlaake, Donald. Kolonel buiten dienst. Vierenzestig jaar oud.’

‘Kan ik de paspoorten zien?’ vroeg Hamer.

‘Ze zitten beneden in een envelop,’ zei Ivan. ‘Je kunt ze zo wel even zien. Hagelnieuw, trouwens, beide paspoorten. Pas twee maanden oud. Maar het verrassende, voor ik het vergeet, is de zoon. We vonden hem hier in de kast, maar we hebben nog geen papieren van hem kunnen vinden. Een jaar of elf, schat ik.’

Hamer draaide zich verrast om naar de kast. Een van de deuren stond op een kier. ‘Jongen?’ vroeg hij. ‘Ook dood?’

‘Nee, levend,’ antwoordde Neli. ‘Dank je, Ivan, dat wilde ik bewaren tot hij zijn mening had gegeven over de vrouw. Eén ding tegelijk.’

Ze liep naar de kast en trok de deur die al op een kier stond open. Er hing jurken, op de bodem lag een berg vrouwenschoenen slordig op een hoop.

‘We vonden hem op zijn knieën in de kast,’ ging ze verder. ‘Handen gebonden en mond dichtgeplakt. In zware shock. Sprak geen woord, reageerde niet op onze vragen. Wat jammer is. De belangrijkste getuige die we hebben, maar er komt geen woord uit en van de arts mogen we hem voorlopig geen vragen stellen. Hij zit beneden in het busje te wachten tot een specialist van het AMC hem op komt halen.’

Neli hurkte in de kast en trok de deur dicht tot hij bijna sloot. In het duister van de kast zag Hamer het wit van haar ogen tussen het rasterwerk door toen ze haar gezicht tegen het houtwerk drukte.

‘Lijkt erop dat hij de moord gezien heeft,’ zei ze. ‘Of in elk geval gehoord.’

Hamer keek van de kast naar het bed en weer terug, terwijl Neli weer tevoorschijn kwam. Hij keek even in de kast, maar zag weinig bijzonders. Aan de manier waarop de schoenen lagen kon hij zien waar de jongen moet hebben gezeten. Daarna wierp hij een blik door de balkondeuren naar buiten. Op

het balkon stond een klein gietijzeren tafeltje en twee stoelen en het uitzicht was de weinig inspirerende speeltuin van de montessorischool. Daarna liep hij weer om het bed heen.

‘Waar is haar nachthemd?’ vroeg hij. ‘Is ze in bed overvallen?’

Neli stak haar hand op. ‘Later,’ zei ze. ‘We hebben nog een laatste verrassing.’ Ze wierp Ivan een snelle blik toe. ‘We kunnen je net zo goed alles laten zien.’

Ze ging hem voor naar de badkamer, een ruimte die in tegenstelling tot de rest van het huis wit betegeld was en van alle moderne gemakken was voorzien. Een grote, ronde spiegel hing boven een dubbele wasbak, die rood zag van het bloed. Op het marmeren planchet onder de spiegel lag een bloederig voorwerp en het duurde een aantal lange ogenblikken voordat Hamer beseftte dat het een tong was, waarschijnlijk van de generaal. Op de spiegel boven de tong stond in rood geschreven:

MIJ IS DE WRAKE!

De letters waren groot en hoekig, met brede lijnen vervormd door druipende lijnen die naar de onderkant van de spiegel liepen en kleine rode poelen vormden op het witte planchet.

‘Is dat bloed?’ vroeg Hamer, terwijl hij zich vooroverboog om de letters beter te bekijken. De letters leken met een kwast te zijn aangebracht, aangezien hij geen vingersporen kon zien. Of misschien een doek, of spons.

‘Waarschijnlijk,’ antwoordde Neli. ‘We laten het testen.’

‘Mij is de wrake,’ zei Hamer. ‘Dat klinkt Bijbels.’

‘Mij is de wrake, ik zal vergelden, zei de Heer,’ zei Neli en ze knikte toen Hamer verbaasd zijn wenkbrauwen optrok. ‘Jazeker. Ik ben dan wel niet mooi blank, maar toch keurig christelijk opgevoed. Romeinen 12.’

Hamer glimlachte. Op een of andere manier kon hij zich geen voorstelling maken van haar in het koor of als misdienaar.

‘Het zet het een en ander wel in een ander licht,’ zei hij.

Hij viste zijn telefoon weer uit zijn zak en nam snel een paar foto’s, voordat Neli hem kon tegenhouden.

‘Zijn er al meer sporen van de dader gevonden?’ vroeg hij. ‘Voetsporen, vingerafdrukken of iets van dien aard?’

Neli schudde het hoofd. ‘Niets. Voor zover ik weet.’ Ze keek Ivan aan.

‘Nee, niets,’ vulde hij aan. ‘Brandschoon. Opvallend schoon, zelfs.’

Hamer keek de badkamer rond. Alles leek keurig op zijn plaats te staan, glimmend schoon. Later zouden de forensisch experts de badkamer besproeien met luminol, dat bloedsporen zichtbaar kan maken onder ultraviolet licht, zelfs als het met schoonmaakmiddelen is weggepoetst, maar hij vermoedde dat ze niets zouden vinden. Er hing een flauwe, maar duidelijk herkenbare bleeklucht in de badkamer, die erop wees dat de moordenaar wist wat hij deed en dat alle bloedsporen vernietigd zouden zijn.

‘Nog meer verrassingen?’ vroeg hij. ‘Anders zou ik de rest van het huis wel willen zien, voordat ik je mijn eerste oordeel geef.’

Hij liet Neli hem meenemen op een korte rondgang door het huis. Het hele huis straalde dezelfde stijl en klasse uit als de woonkamer. Alles vlekkeloos in de verf, in het rood en zwart en gebroken wit uit de jaren twintig. Elk meubelstuk leek op zijn plaats, het glas in lood in de ramen en de kunst aan de muur waren precies zoals je in een huis uit het interbellum zou verwachten. Hier en daar stonden vazen met verse bloemen. Nergens rommel, een vlek, of een voorwerp dat er niet thuishoorde. Het was alsof ze door een museum liepen.

Nee, geen museum. Eerder een tombe.

Het enige wat uit de toon viel was een opgevouwen krant op de keukentafel, met een halfvolle mok koffie ernaast.

Uiteindelijk stapten ze naar buiten en hij volgde Neli naar een van de witte busjes die voor het huis geparkeerd stonden. Op haar aanwijzing gluurde hij door het raam aan de achterkant. De jongen zat op een bank, met zijn gezicht naar hem toe. Iemand had een deken om hem heen gewikkeld. Naast hem zat een vrouwelijke agent die zijn handen in de hare had en zachtjes tegen hem sprak.

De jongen keek hem recht aan, maar zijn blik was leeg en hij leek dwars door hem heen te kijken. Hij kende die blik van soldaten die van het slagveld terugkeerden.

Hamer keerde zich om naar Neli. ‘Hoe eerder hij naar het AMC kan, hoe beter. Voorlopig lijkt hij ons belangrijkste spoor. Hadden we hem niet beter kunnen brengen?’

‘Ze kwamen hem liever halen,’ zei ze. ‘En ik heb niet gevraagd waarom. Ik wil niet het risico lopen hem nog verder te traumatiseren.’

Hamer knikte.

Het was een intrigerende zaak. Hij had meer dan zijn aandeel aan vermoorde mensen gezien, maar dit plaats delict was hem een raadsel. Toen hij de kolonel had zien hangen, leek het hem duidelijk. Een afrekening, wat gezien het verleden van de man geen verrassing zou zijn geweest. Maar de vrouw en de jongen pasten niet in dat beeld. En dan de boodschap op de spiegel. Het gebrek aan sporen. De locatie.

En dan te bedenken dat hij die ochtend bijna de telefoon niet had opgenomen.

2

Neli keek toe hoe Ivan de uitgeprinte foto's op het prikbord hing. Het was een ouderwetse manier van doen en misschien niet helemaal in lijn met de manier waarop de politie tegenwoordig graag wilde werken, maar het hielp haar denken. Bovendien gaf het wat karakter aan het kleurloze kantoor. Ze waren onlangs verhuisd van het bureau aan de Ferdinand Bolstraat naar de President Kennedylaan, de meest sfeerloze omgeving waar ze ooit gewerkt had. Ze miste het nostalgische gevoel dat het oude schoolgebouw in de Pijp haar gaf. Het had een ziel.

De foto's waren groot en kleurrijk en lieten niets aan de verbeelding over. Er zaten close-ups tussen van alle verwondingen van de slachtoffers, van hun gezichten met de lege starende blik van de dood, van het touw waarmee de kolonel aan het plafond was vastgebonden, tot het patroon van bloedspatten op de muur boven het hoofd van de vrouw waar het bloed van het mes was afgevlogen terwijl ze werd doodgestoken.

Het matras was zo doorweekt met bloed dat het erdoorheen was gelekt en op de grond was gedropen. Het was meer bloed dan je zou verwachten van zo'n kleine vrouw. En toch maar vier steekwonden. Zo beheerst. Geen teken van grote woede, in elk geval. Net als bij de dode man. Keurig opgehangen aan een touw, zorgvuldig vastgeknoopt. Vakkundig. Zelfs de martelsporen die ze hadden gevonden leken weloverwogen aangebracht te zijn, zakelijk zelfs, als je dat woord hier kon gebruiken.

Tenminste, dat was het gevoel dat ze had gekregen. De autopsie zou verder uitsluitsel moeten geven. Het was wel vaker gebeurd dat ze haar mening moest bijstellen als ze de schoongewassen lichamen onder de felle lampen van de patholoog te zien kreeg.

Ze richtte haar aandacht weer op het boek dat ze op schoot had liggen, een standaardwerk over gedragsanalyse bij het opstellen van misdadaprofielen,

zoals dat door de FBI werd gebruikt bij het opsporen van seriemoordenaars. Haar eigen fascinatie met dit soort moordenaars was uiteindelijk de reden geweest dat ze bij de politie was gegaan en tegelijkertijd in haar avonden een studie forensische psychologie was begonnen.

Maar het bleek onmogelijk om als alleenstaande moeder met een kind op de lagere school een carrière op te bouwen bij de politie en tegelijkertijd een veeleisende studie te volgen. Dus was ze gedwongen haar studie stop te zetten. En omdat er in Nederland blijkbaar geen seriemoordenaars geboren werden en er een schrijnend gebrek was aan interessante moordzaken om te bestuderen, moest ze haar fascinatie voeden met boeken lezen en tv-kijken.

Wat dat betreft was deze zaak een lot uit de loterij. Niet dat er een gebrek was aan moorden tegenwoordig, maar die waren vrijwel altijd rechttoe rechtaan, ofwel gepleegd in de relationele sfeer, ofwel een afrekening in het criminele circuit. Een moord als deze, die wat haar betreft de mogelijke betrokkenheid van een psychopaat in zich droeg, was nog nooit eerder in Nederland voorgekomen, voor zover ze wist.

Het zou weleens de zaak kunnen zijn die haar carrière een nieuwe wending gaf, haar een kans gaf zich te onderscheiden.

Alleen de aanwezigheid van Hamer zat haar dwars. Ze begreep niet goed waarom er iemand van Defensie opgeroepen was, en dan nog wel zonder haar toestemming. Zijn aanwezigheid zou erop kunnen wijzen dat de zaak haar op elk moment uit handen genomen werd, zeker als er een mogelijk terroristisch motief werd gevonden.

Het prikbord vulde zich langzaam met foto's. Er hing inmiddels ook een schets met een plattegrond van de bovenverdieping en benedenverdieping en gele vellen papier waarop met zwarte stift vragen en opmerkingen waren geschreven. Dingen die gedaan moesten worden. Dingen om niet te vergeten. Mogelijke verbanden. Niet dat ze veel aanwijzingen hadden waar ze op door konden rechercheren. Behalve het bloed en de boodschap op de spiegel was er niets gevonden wat ook maar op een spoor leek. Geen voetsporen, vingerafdrukken, haren of wat dan ook. De forensisch experts waren nog steeds aan het werk, maar Neli verwachtte niet veel nieuws.

Ze legde haar boek op de stapel, pakte een groot vel papier en schreef met een viltstift in grote, hoekige letters: HOE KAN IEMAND GEEN SPOREN NALATEN? Ze omcirkelde het een paar keer en prikte het in het midden van het bord.

Ze zouden haar wel weer uitlachen als ze het zagen, om haar obsessie met seriemoordenaars en haar handboeken en haar prikbord dat recht uit een oude aflevering van *Hill Street Blues* leek te komen. Ze wist heel goed dat ze achter haar rug 'de professor' werd genoemd, soms zelfs 'de zwarte professor', door oudere collega's die het al moeilijk verteerbaar vonden dat er nu ook vrouwelijke inspecteurs bij de recherche waren, laat staan dat ze ook nog gekleurd waren. Ze zag het maar als een compliment dat ze haar blijkbaar als een bedreiging beschouwden.

'Je hebt me nog niet verteld waarom die gast van Defensie hier nu ineens bij betrokken is,' zei ze terwijl Ivan van zijn stoel afstapte, nadat hij de laatste foto op het bord had geprikt. 'De officier van justitie belde me net om te melden dat hij hier een plek moet krijgen, maar veel uitleg gaven ze er niet bij.'

Ivan klopte zijn handen af aan zijn broek en trok daarna aan de manchetten van zijn overhemd, zodat ze precies onder de mouw van zijn jasje vandaan kwamen. De man was goed in zijn werk, met een aandacht voor details die grensde aan het obsessieve en die hem tot een uitstekend onderzoeker maakte, maar hij had ook een netheidsmanie waar ze zich al jaren aan ergerde. Zoals dat voortdurende gefruitsel aan zijn manchetten.

'Ik bedoel,' ging ze verder, 'toen hij kwam was de divisieleiding nog bezig met het opstarten van het Team Grootschalig Onderzoek. Het Openbaar Ministerie was pas net geïnformeerd. Dus wie heeft om hem gevraagd?'

Het stoorde haar dat ze zo defensief klonk, maar dit was niet zomaar een zaak. Ze voelde dat dit iets groots zou worden. En ze had gezien hoe Ivan op hem had gereageerd, alsof er een of andere beroemdheid binnen was gelopen.

'Omdat we een dode kolonel hebben en hij een achtergrond heeft in het leger,' antwoordde Ivan en hij gebaarde met zijn duim over zijn schouder naar het prikbord. 'En het was meteen duidelijk dat dit niet zomaar een moord was. Daarom is hij natuurlijk aan het onderzoek toegewezen. Ik heb het je verteld en je was het ermee eens dat we hulp konden gebruiken. Ik was erbij toen we het bespraken met Harry. Maar jij misschien niet helemaal.'

Bij zijn laatste woorden trok hij zijn wenkbrauwen omhoog, als een stil verwijt in haar richting. Ze had het de laatste nachten wat te laat gemaakt en dat wist hij. Ze was moe en had een zwaar hoofd, maar naar haar eigen gevoel was ze helder genoeg. Toch kon ze het zich echt niet herinneren. Maar Harry was de beste technisch onderzoeker die ze kende en bovendien de leider Plaats Delict. Als hij erbij was geweest, dan zou het wel zo zijn.

Ze wuifde zijn woorden weg. Het hele geval stoorde haar, het leek te veel op het erkennen van zwakte, maar ze zou het alleen maar erger maken als ze erover door bleef gaan.

‘Laat maar,’ zei ze. ‘Het is niet belangrijk. Zolang hij maar niet in de weg loopt. Als hij zijn boekje te buiten gaat, laat het me meteen weten.’

‘Waar is Hamer eigenlijk?’ vroeg Ivan.

‘Hij had nog wat zaken af te handelen,’ antwoordde Neli. ‘Maar hij zou daarna meteen hiernaartoe komen.’

Op dat moment kwam Hamer de kamer binnen, alsof hij aan de deur had staan luisteren. Hij was al binnen nog voordat ze goed en wel doorhad dat de deur open was gegaan. Het was haar vanochtend ook al opgevallen hoe beheerst hij zich voortbewoog, met trage, weloverwogen bewegingen, als een balletdanser. Of een ninja, die je pas zag als het te laat was. Hamer was iets langer dan gemiddeld, slank, had kortgeknipt bruin haar en een vriendelijk open gezicht waar behalve het vage litteken op zijn wang niets opmerkelijks aan was. Behalve die intense blik in zijn ogen, die nog na leek te branden nadat hij zijn blik al had afgewend.

‘Dank je dat je zo snel kon komen,’ zei ze. ‘Ik hoop dat je er geen belangrijke zaken voor hoeft af te zeggen.’

Dat klonk scherper dan ze bedoeld had en ze vervloekte zichzelf omdat ze haar ongenoegen zo openlijk uitte. Maar hij leek het niet gemerkt te hebben.

‘Ik heb geen dringende zaken op dit moment,’ zei hij. ‘Niets wat niet even kan wachten. Ik ben vanochtend vroeg uit het buitenland teruggekomen en moest nog het een en ander uitpakken.’ Hij haalde een zilverkleurige laptop uit de tas die hij over zijn schouder droeg. ‘Het onmisbare instrument van alle adviseurs en consultants. Zonder ben ik, vrees ik, van geen enkele waarde.’

Hij wierp een blik op de boeken op haar bureau. Ze zocht naar sporen van afwijzing op zijn gezicht. Ze was gewend aan de hoon van haar collega’s en in de loop der jaren was ze defensief geworden, had ze het gevoel gekregen dat ze zich moest verdedigen. Maar zijn blik gleed van de boeken naar het bord.

Het viel haar weer op hoe weinig hij bewoog. Ook nu stond hij stil terwijl hij met kleine bewegingen van zijn hoofd het bord bestudeerde, zo geconcentreerd dat ze bang was hem te storen. Toen hij klaar was draaide hij zich om, zodat hij haar aan kon kijken.

‘Meer nieuws?’ vroeg hij.

Ze schudde het hoofd en haalde in een reflex haar telefoon uit haar zak. Geen berichten. Ze had met Harry afgesproken dat hij haar zou appen zodra er ook maar iets gevonden was.

‘Niets,’ antwoordde ze. ‘Het is zoals je hebt gezien. Twee doden, een hoop bloed, geen sporen. Een unicum in de geschiedenis van de misdaad, vermoed ik.’

‘Behalve de jongen dan,’ zei hij. ‘Die nog steeds niet praat?’

‘Nee,’ antwoordde ze. ‘En op advies van het AMC is hij doorgestuurd naar een kliniek in Oegstgeest die nog veel gespecialiseerder is in dit soort gevallen. Ik heb iemand met hem meegestuurd, voor het geval hij iets loslaat.’

Hij knikte, terwijl zijn blik door de kamer zwierf. Een man van weinig woorden, blijkbaar. Niet dat er veel te zien was. Tien bureaus, dicht op elkaar, elk met een computer, een telefoon, rechercheurs die druk zaten te typen of in stapels papier zaten te bladeren. Een ruimte zoals je die in elk politiebureau ter wereld tegenkwam.

‘Er is een plek voor je,’ zei ze.

Ze wees naar een klein bureautje dat in een hoek was neergezet. Het werd normaal gesproken gebruikt voor een koffiezetapparaat dat een van haar rechercheurs had meegenomen. De koffieringen van de tientallen koffiemokken die er inmiddels op hadden gestaan had ze niet allemaal weg kunnen krijgen.

‘Veel is het niet, maar je kunt in elk geval je spullen kwijt,’ zei ze. ‘Het om heeft me verzocht je een eigen plek te geven hier, in het epicentrum van het onderzoek.’

Hij wierp een snelle blik op het bureau en de eenvoudige houten stoel die erbij stond en knikte weer zonder iets te zeggen. Als ze haar best had gedaan, zou ze waarschijnlijk wel wat beters voor hem hebben kunnen regelen, zoals Ivan terloops had opgemerkt toen ze hem het koffieapparaat liet verplaatsen. Maar het feit dat de officier van justitie zich zo direct met haar onderzoek bemoeid had, was haar in het verkeerde keelgat geschoten.

Kinderachtig, ze wist het en ze had er nu al spijt van.

Maar haar sarcasme leek hem niet te deren. Hij ging achter het bureau zitten en leunde achterover tegen de muur op twee stoelpoten.

Voordat de stilte die viel al te ongemakkelijk werd, kwam Melissa binnen met een dienblad vol mokken koffie en haar kenmerkende glimlach op het gezicht. Haar timing was zo perfect dat Neli ook haar ervan verdacht aan de

deur geluisterd te hebben en het zou haar niet verbaasd hebben als dat ook daadwerkelijk zo was.

Melissa Kok was lang, struis gebouwd en met helblond haar in een lange paardenstaart, met een open karakter en een onfeilbaar vermogen om met mensen om te gaan. Kortom, alles wat ze zelf niet was. Als ze een vriend had onder haar collega's was het Melissa, de beste rechterhand die ze had kunnen wensen.

'Melissa,' zei Neli. 'Goed dat je er bent. Tijd om wat te gaan doen. Hamer, dit is Melissa Kok,' zei ze en ze wees naar Melissa die de koffie aan het rond-delen was. 'Een van de beste brigadiers bij de Amsterdamse recherche en mijn steun en toeverlaat. Ivan ken je al. Net zo goed, maar minder mooi. Melissa, dit is Hamer, van Defensie. Hij komt ons adviseren over ons onderzoek.'

Ze stelde snel de andere rechercheurs voor, ging voor het bord staan en kwam ter zake. 'Goed, wat weten we tot dusver. Weinig. Een gedode man, Donald Westerlaake, kolonel buiten dienst. Vierenzestig jaar. Lichaam ver-toont sporen van marteling. Doodsoorzaak vermoedelijk maar zeer waar-schijnlijk een doorgesneden keel. Een vrouw, vijfenveertig jaar, Aline du Pré, geboren in Parijs. Gestorven aan een steekwond in de keel. Sporen van mar-teling. De autopsie staat voor morgenvroeg gepland, dan weten we meer. Tot op heden geen sporen gevonden die naar een mogelijke dader of motief wij-zen. Ook aangetroffen een jongen van een jaar of elf, twaalf, van wie we de identiteit nog niet hebben kunnen vaststellen. Ivan?'

'Het is alsof hij uit de lucht is komen vallen,' zei Ivan, terwijl hij naar vo-ren kwam lopen en Neli plaats voor hem maakte. 'Geen sporen, geen kleding, geen papieren. We zijn ervan uitgegaan dat hij de zoon is, maar daar is geen bewijs voor. DNA-onderzoek maakt deel uit van het pakket aan onderzoek dat nu bij het NFI ligt. Dat zal het definitieve bewijs geven. Hij verkeert in een zware shock en hij praat niet. We moeten wachten op verder nieuws uit Oegstgeest, als dat ooit komt.'

Hij sloeg zijn armen over elkaar en glimlachte terwijl hij de ruimte rond-keek. Het was alsof hij een voorstelling gaf en genoot van de aandacht. Neli liet Ivan vaak de samenvattingen doen. Hij had een fenomenaal geheugen en een aandacht voor details die soms eng was. Zoals altijd zat zijn witte over-hemd als gegoten en was het perfect gestreken, zat de vouw nog in zijn don-kerblauwe merkloze spijkerbroek en glommen zijn bruine brogues van de

poetsbeurt die ze ongetwijfeld die ochtend nog hadden gehad. Om zijn hals hing een klein zilveren kruis aan een zwart koord, dat hij altijd droeg.

‘We hebben wat papierwerk in beslag genomen, een laptop en een pc,’ ging Ivan verder. ‘Allemaal beveiligd. Ze worden nu gekraakt. Het financiële onderzoek is opgestart. Er zijn geen mobiele telefoons gevonden. Er is wel een Ziggo-box voor tv en internet, dus we gaan aan de slag met de telefoongegevens, al hebben we geen toestel kunnen vinden.’

‘De telefoon ontbreekt?’ vroeg Hamer. ‘Mobiel en vast? Vooropgesteld dat hij er een had, natuurlijk. Dat ze niet gevonden zijn, wil nog niet zeggen dat ze er waren.’

Neli draaide zich naar hem toe. Hij zat nog steeds ontspannen tegen de muur geleund, een stomende mok koffie in zijn linkerhand, terwijl zijn laptop ongeopend voor hem op het bureau lag. Zijn opmerking was scherp en zeker niet onterecht geweest, maar de toon stoorde haar een beetje. Hij kwam belerend over, en beetje zoals Ivan als hij dacht dat hij gelijk had. God verhoede dat ze hier te maken hadden met een tweede Ivan, eentje was wat haar betreft al meer dan genoeg.

‘Correct, Hamer,’ zei Ivan glimlachend. ‘Je hebt natuurlijk gelijk. Vergeef me mijn woordkeuze. Er is geen mobiele telefoon gevonden die we aan de kolonel of zijn vrouw kunnen toeschrijven.’

Ze nam het weer van Ivan over nadat hij de rest van de bekende feiten had weergegeven, feilloos als altijd. Niet dat er in dit geval veel te melden was, maar ze had hem de meest complexe zaken horen samenvatten zonder ooit een steek te laten vallen.

‘Wat betreft de plaats delict,’ zei ze, toen ze haar plaats voor het bord weer had ingenomen. ‘Ook hier weinig concreets. We lijken te maken te hebben met een *organized killer*, zoals de Amerikanen zouden zeggen. Goed voorbereid, perfect uitgevoerd, geen sporen. Een aantal elementen wijzen op een zeker ritualistisch karakter dat we vaker terugzien bij een psychopathische moordenaar. Het martelen van de man, het doden van de vrouw en de wonden rond haar vagina, de jongen in de kast. En de boodschap op de spiegel natuurlijk. Aan de andere kant, de vrouw lijkt niet misbruikt en ook niet mishandeld en de jongen is blijven leven. Dat is opvallend, want dit soort moordenaars laat geen getuigen achter. En geen boodschappen in bloed. Tenminste-’

‘Als ik vragen mag,’ onderbrak Hamer haar. ‘Trekken we nu niet te snel conclusies?’

‘Hoe bedoel je?’ vroeg Neli. ‘Welke conclusies?’

‘Je zegt dat we te maken hebben met een organized killer,’ antwoordde Hamer. ‘Maar daarmee geef je aan dat je gelooft dat het een enkele dader was en ook nog eens eentje van een heel specifiek soort, namelijk een seriemoordenaar. Het is toch nog veel te vroeg voor dit soort conclusies?’

Ze was ontstemd door het feit dat hij haar onderbroken had terwijl ze midden in haar verhaal zat. Veel van haar rechercheurs hadden zich naar hem omgedraaid en namen hem nieuwsgierig op. De rest keek haar verwachtingsvol aan, waardoor ze het gevoel kreeg dat er iets van haar werd verwacht. Alsof Hamer haar uitdaagde.

‘Daarom zei ik ook dat het lijkt alsóf we te maken hebben met een organized killer,’ antwoordde ze en ze probeerde de woede uit haar stem te houden. ‘En de vergelijking is niet helemaal zonder waarde. Het kan een mogelijk motief blootleggen, een richting voor het onderzoek. Dat kan behulpzaam zijn als we geen duidelijke sporen hebben om te onderzoeken, zoals nu.’

‘Of ons de verkeerde kant op sturen,’ zei hij. ‘Zeker als we nog niet weten of het een of meerdere personen waren. Misschien waren het er twee. Of een bende, zoals je bij de Mexicaanse kartels wel ziet. Die moorden hebben vaak ook een ritualistisch karakter.’

‘Dat lijkt me in dit geval niet aan de orde,’ zei ze fel. ‘Bovendien...’

Ze ving de fronsende blik van Melissa op die ze altijd gebruikte als ze vond dat ze te ver doordraafde. Melissa schudde kort met haar hoofd. Neli wreef in haar ogen en haalde diep adem. Ze had te weinig slaap gehad de laatste tijd en dat maakte haar ongeduldig en kortaf. Bovendien, als ze eerlijk was moest ze toegeven dat Hamer niet helemaal ongelijk had.

‘Natuurlijk,’ zei ze. ‘Je hebt gelijk.’ Ze keek haar teamleden een voor een aan, vastbesloten de regie terug te pakken. ‘Maar het kan geen kwaad om in dit stadium elk idee of vermoeden naar voren te brengen. Dat zijn we hier zo gewend.’

Ze nam een slok van haar koffie. ‘We hebben eerst mensen nodig die we als verdachten kunnen aanmerken,’ ging ze verder. ‘En tot nu toe hebben we alleen de schoonmaakster en de krantenjongen die rond de tijd van de moord in de buurt van de plaats delict zijn geweest. Ze worden nu geïnterviewd, maar ik verwacht er niet te veel van. Verder niemand.’

‘Er kan een motief zitten in de familie van de schoonmaakster,’ zei Ivan. ‘Misschien heeft ze een van haar familieleden binnengelaten met de bedoe-

ling het koppel te beroven. Dat gaat wel vaker fout. Misschien hadden ze niet thuis moeten zijn.'

'Er is geen spoor van roof, voor zover ik heb kunnen zien,' zei Hamer. 'En de moorden zijn gepleegd door iemand met de nodige ervaring. In tegenstelling tot wat mensen denken, is een keel doorsnijden geen sinecure. Iemand zo ophangen ook niet.'

Hij dronk van zijn koffie en trok een vies gezicht. Neli dronk haar eigen mok leeg. De koffie werd hier sterk gezet en werd nog sterker op de warmhoudplaat. Ze had er ook aan moeten wennen toen ze hier voor het eerst kwam.

'En ik denk niet dat we nog verdachten gaan vinden,' ging Hamer verder. 'Dit voelt te veel als een missie die met precisie is uitgevoerd. Een afrekening. Kil en zakelijk.'

'Dus toch terreur?' vroeg Melissa. 'Of een van de drugsbendes die elkaar nu aan het afmaken zijn? Een ripdeal misschien. De boodschap op de spiegel spreekt van wraak.'

'Waarom dan de vrouw ook?' vroeg Neli.

'Omdat ze toevallig thuis was?' antwoordde Melissa.

'Te gevaarlijk,' zei Hamer. 'Bovendien, hij heeft die jongen gebonden in de kast gestopt. Wie riskeert er nu een getuige? En de afrekeningen die we in Amsterdam hebben meegemaakt de afgelopen jaren waren bepaald niet zo goed opgezet als deze.' Hij haalde zijn schouders op. 'We zullen dieper in het leven van de kolonel moeten duiken. Kijken of we aanknopingspunten vinden. Dat neem ik wel op me. Ik heb waarschijnlijk betere connecties dan jullie.'

'Je kent hem?' vroeg Neli.

Het idee was bij haar opgekomen dat Hamer wellicht op haar afgestuurd was juist omdat het om Westerlaake ging. En dat het om misschien zaken voor haar achterhield.

Hamer schudde langzaam het hoofd voor hij antwoordde, alsof hij overwoog wat hij wel en niet kon zeggen. 'Kennen is een groot woord. Ik heb van hem gehoord. Maar ik bedoelde dat ik contacten heb binnen Defensie die ik kan benaderen, buiten de officiële kanalen om.'

'Hielden jullie hem in de gaten?' vroeg Neli. 'Want anders zou ik het graag weten, als dat het onderzoek zou kunnen helpen.'

'Geen idee,' antwoordde Hamer. 'Ik ben een adviseur, meer niet. Dat is de

taak van de MIVD. Die houdt alle hogere officieren in de gaten, neem ik aan, ook als ze buiten dienst zijn. Omdat het potentiële doelen voor buitenlandse agenten zijn.'

Onmogelijk te zeggen of hij de waarheid sprak. Maar waarom zou hij liegen? Aan de andere kant, het kon niet anders of hij kreeg ook informatie toegespeeld van de diverse diensten, wat zou anders zijn nut als adviseur zijn? Ze zuchtte diep. Haar wantrouwen was waarschijnlijk volkomen misplaatst en het zou niet juist zijn de spanningen die ze zelf voelde rond dit onderzoek op hem te projecteren. Bovendien had hij gelijk. Zijn achtergrond kon hun waardevolle informatie opleveren.

'Goed. De kolonel is voor jou. Ivan, wat weten we inmiddels al over hem?'

Ze hoefde niet te vragen of hij al begonnen was met het onderzoek naar Westerlaake. Op zijn eigen manier was hij als brigadier in haar team minstens net zo waardevol voor haar als Melissa, al was er iets aan hem wat haar afstootte.

'Niet veel,' zei Ivan. 'Maar we hebben nog niet heel veel tijd gehad. Ik heb met Defensie gebeld, een uurtje geleden. Hij heeft gediend bij de commando's, net als Hamer. Is in Srebrenica geweest tijdens de oorlog daar. Net als Hamer. Daarna Afghanistan en vervolgens ontslag genomen in 2007.'

'Net als Hamer?' vroeg Neli en ze keek hem aan. 'En je kende hem niet?'

Hamer schudde het hoofd. 'Van gehoord. Ik kende echt niet iedereen persoonlijk.'

'Goed dan,' zei Neli. 'En de vrouw?'

Ivan schudde zijn hoofd. 'Nog niets.'

'Goed,' herhaalde ze. 'Hamer, de kolonel. Melissa, de schoonmaakster en de krantenjongen. Trek ook hun familie na. Ivan -'

Haar telefoon zoemde. Automatisch keek ze op het scherm en zag dat het de rechercheur was die de jongen naar Oegstgeest had vergezeld. Als het niet dringend was, zou ze niet gebeld hebben, dus nam ze op.

'Neli. Vertel.'

Ze luisterde naar het opgewonden verhaal en hief haar vrije hand omhoog om het geroezemoes dat om haar heen ontstond de kop in te drukken.

'Een onverwachte wending,' zei ze, toen ze had opgehangen. 'De jongen heeft gesproken. Niet veel en nogal onsamenhangend, maar hij heeft zijn naam genoemd.'

Ivan keek verrast op. 'De jongen heeft gesproken? Opmerkelijk.' Hij

schudde zijn hoofd. ‘De vraag is wel hoe betrouwbaar die naam is. Als ze zo getraumatiseerd zijn, kunnen ze van alles en nog wat zeggen, dat niet per se waar hoeft te zijn.’

‘En sinds wanneer ben jij een expert in kindertrauma’s?’ vroeg Neli. Ze pakte een stift van een bureau en schreef op een van de gele vellen op het bord de naam **PETRO RAVENICH** en hing het bij de foto van de jongen op het bord.

‘Jij hebt je seriemoordenaars, ik heb mijn interesses,’ antwoordde Ivan. ‘Maar in dit geval, ik heb ooit een korte cursus kinderpsychologie gedaan tijdens mijn opleiding. Uit interesse.’

‘Uitgesproken als Raa-vee-nietsj,’ zei Neli terwijl ze Ivan negeerde. ‘Wat hij ook duidelijk wist te maken was dat hij ontvoerd is. Dus toch geen zoon van het koppel.’ Weer moest ze haar hand opsteken om iedereen stil te krijgen. ‘Dat verandert alles, wat mij betreft. Als hij de jongen ontvoerd heeft alleen om hem toe te laten kijken, dan zou dat kunnen wijzen op een ritueel dat de moordenaar uitvoert. En geen afrekening.’

‘Wil je dat ik die jongen nog eens opzoek?’ vroeg Ivan. ‘Misschien kunnen de artsen bevestigen of die naam betrouwbaar is. Als dat zo is, kan ik meteen achter de herkomst van die naam aan.’

Neli dacht even na. ‘Nee,’ zei ze uiteindelijk. ‘Ik wil dat je meer vaart gaat maken met dat buurtonderzoek. Ik wil een lijst met namen en achtergronden. En ik wil weten wie er camera’s heeft hangen, al is het maar een webcam achter het raam, of op een computer die toevallig op het raam is gericht en misschien een beeld van buiten oplevert. Melissa pakt de jongen verder op. Ze heeft contacten bij Jeugdzorg en al dat soort instanties.’

‘Maar laten we die jongen niet al te onbelangrijk maken nu,’ zei Hamer nadenkend. ‘Zijn aanwezigheid is het vreemdste aspect aan deze hele zaak. Iets wat niet klopt. De naam klinkt Tsjechisch, of iets in de buurt. Misschien is het wel de zoon van een vooraanstaand drugshandelaar met wie de kolonel te maken heeft gehad en is de hele moord een boodschap. Zou niet voor het eerst zijn. En het feit dat de telefoons meegenomen zijn, betekent dat daar wellicht bewijs in stond dat de dader wilde verwijderen. Dat wijst op voorbedachte raad, op een connectie. Een afrekening past daar wat mij betreft het beste bij. Of misschien is hij vermoord door een terrorist omdat hij niet mee wilde werken aan een plan om in het Nederlandse leger te infiltreren.’

‘Dat is pure speculatie,’ zei Neli geërgerd. ‘Sterker nog, dat is zo ver door gedacht dat het absurd is. Onlogisch. We weten nog niets van de man.’

‘Van de moordenaar ook niet. En toch heb je hem in gedachten al geprofileerd als een seriemoordenaar.’

Hamer bleef kalm en zijn toon was vriendelijk, terwijl Neli haar best moest doen om haar groeiende ergernis niet te laten merken. Ze stak haar handen omhoog alsof ze het opgaf. Het was geen goed idee om hier voor haar team in een verhitte discussie te treden met een adviseur die formeel onder haar leiding was geplaatst.

‘Het is een hulpmiddel, meer niet,’ zei ze. ‘Je moet toegeven dat het een plausibele optie is. Eén waarmee we kunnen werken.’

‘Zeker,’ antwoordde hij. ‘Net als alle andere opties die ik vandaag gehoord heb. En zolang we die allemaal openhouden, speculeer ik graag met je mee.’ Hij stond op en haalde zijn telefoon tevoorschijn die kort zoemde. ‘Maar als er niets anders is,’ zei hij nadat hij snel op het scherm gekeken had, ‘dan wil ik me graag verontschuldigen. Ik moet nog wat dringende zaken afhandelen voordat ik me helemaal aan deze zaak kan wijden.’

Hij schreef iets op een gele post-it en gaf het aan Neli. ‘Mijn nummer. App me als er meer nieuws is. Bellen heeft geen zin.’

En met die woorden vertrok hij.